

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko M. [...] sp. z o.o. w R.
o odszkodowanie i odprawę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 24
czerwca 2021 r.,
na skutek skargi powoda o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego
wyroku Sądu Okręgowego w R.
z dnia 28 marca 2019 r., sygn. akt IV Pa [...], IV Pz [...],

I. odrzuca skargę,

**II. odstępuje od obciążania skarżącego kosztami zastępstwa
procesowego pozwanych w postępowaniu przed Sądem
Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w R. IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 28 marca 2019 r., w sprawie IV Pa [...] i IV Pz [...] po rozpoznaniu apelacji pozwanego M. [...] spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. od wyroku Sądu Rejonowego w R. z 10 października 2018 r. w sprawie IV P [...] zasądzającego na rzecz powoda M. K. kwotę 9.129,60 zł tytułem odszkodowania za naruszające przepisy prawa wypowiedzenie umowy o pracę oraz kwotę 686,40 zł tytułem odprawy pieniężnej, zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem powyższego wyroku odwołujący zarzucił naruszenie art. 50 § 3 w związku z art. 8 k.p. oraz art. 18^{3a} k.p. przez złą subsumpcję, czyli nieprawidłowe dopasowanie stanu faktycznego sprawy do brzmienia powołanych przepisów prawa, jak również naruszenie podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, a to art. 2, 24 i 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wniósł o uznanie, że wyrok Sądu Okręgowego w R. z 28 marca 2019 r. jest niezgodny z art. 50 § 3 w związku z art. 8 oraz art. 18^{3a} k.p. oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Wskazał, że od powyższego orzeczenia nie wnosił skargi kasacyjnej, albowiem nie został poinformowany o przysługującym prawie do wniesienia takiej skargi a w wyniku wydania zaskarżonego orzeczenia poniósł szkodę, gdyż utracił zatrudnienie czyli możliwość zarobkowania oraz możliwość uzyskania odszkodowania z tytułu wadliwego rozwiązania umowy o pracę.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł o jej odrzucenie, ewentualnie o wydanie postanowienia o jej oddaleniu oraz o zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wniesiona w rozpoznawanej sprawie nie spełniała wymaganych prawem warunków formalnych, dlatego podlegała odrzuceniu.

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Z kolei, zgodnie z art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c. skarga powinna zawierać, między innymi, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego dotyczy.

Jednym z istotnych elementów konstrukcyjnych skargi jest uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy. Należy przy tym dostrzegać aspekt formalny i merytoryczny tego składnika skargi, omówiony szczegółowo w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05 (OSNC 2006 nr 1, poz. 16).

Aspekt merytoryczny łączy się wyraźnie i bezpośrednio z art. 417¹ § 2 k.c., będącym przyczyną unormowania procesowego. Przepisy dotyczące skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424¹-424¹² k.p.c.) umożliwiają poszkodowanemu uzyskanie naprawienia przez Skarb Państwa szkody wyrządzonej wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem, nie otwierają natomiast drogi do realizacji innych zamierzeń, np. uzyskania satysfakcji moralnej. Z tego względu przystąpienie przez Sąd Najwyższy do badania zgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wymaga uprawdopodobnienia przez skarżącego wyrządzenia szkody przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy. Jest to aspekt formalny. Uprawdopodobnienie szkody (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.) polega na przedstawieniu wyodrębnionego wywodu wskazującego, że szkoda została wyrządzona oraz określającego czas jej powstania, postać i związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006 nr 7-8, poz. 141; z 2 sierpnia 2006 r., I BP 2/06, OSNP 2007 nr 15-16, poz. 225). Użycie trybu dokonanego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 i art. 424¹ § 1 k.p.c. nakazuje przyjąć, że chodzi o szkodę, która już nastąpiła, a nie szkodę hipotetyczną, zagrażającą skarżącemu w przyszłości. Przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest istnienie szkody w chwili wnoszenia skargi, a nie możliwość wystąpienia szkody w przyszłości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2006 r., II CNP 13/05, OSNC 2006 nr 6, poz. 110).

W celu uprawdopodobnienia powstania szkody strony mogą się posługiwać zarówno środkami właściwymi dla zwykłego postępowania dowodowego, np. dokumentami, zeznaniami świadków lub opiniami biegłych, jak i środkami nieuznawanymi przez ustawę za dowody, np. pisemnymi oświadczeniami osób

trzecich. W uzasadnieniu postanowienia z 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05 (OSNC 2006 nr 1, poz. 16), Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że uprawdopodobnienie szkody oznacza złożenie przez skarżącego oświadczenia, że szkoda wystąpiła, oraz wskazanie jej rodzaju i rozmiaru. Spełnienie tego warunku można przyjąć tylko wtedy, gdy twierdzenie to zostanie uzasadnione na tyle, że będzie można uznać je za prawdziwe. W tym celu skarżący może powoływać i przedstawiać wszelkie dowody. Już w chwili rozpoznawania skargi na bezprawność wyroku Sąd Najwyższy musi być przekonany, że szkoda rzeczywiście powstała, a także wiedzieć, na czym polega, jaki jest jej rozmiar i czy możliwe jest jej naprawienie przez wypłatę stosownego odszkodowania.

Odnosząc powyższe rozważania do rozpoznawanej skargi i konfrontując je z jej treścią, należy stwierdzić, że skarżący upatruje szkody w utracie zatrudnienia i możliwości zarobkowania. Wskazał, że zmuszony był do poszukiwania nowego zatrudnienia, co przerwało ciągłość zatrudnienia i gwarancję uzyskania środków utrzymania. Tak ujęta kwestia szkody wywołanej wydanym wyrokiem nie spełnia wymagania „uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody” w rozumieniu art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych względów skarga wnioskodawcy o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia podlegała odrzuceniu, o czym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 424⁸ § 1 i 2 k.p.c.